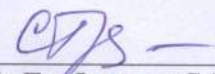

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра психології

Затверджено

На засіданні кафедри психології
філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри

проф. Грабовська С.Л.

Силабус з навчальної дисципліни
«Клінічні аспекти сексології»,
що викладається в межах ОПП «Психологія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі
спеціальності 053 «Психологія»
2021 рік вступу

Львів 2021

Назва курсу	Клінічні аспекти сексології
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Коперника, 3
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра психології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 05 – соціальні та поведінкові науки Спеціальність – 053 - Психологія
Викладачі курсу	Гупаловська Вікторія Анатоліївна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології
Контактна інформація викладачів	viktoriya.hupalovska@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Середа (за чисельником), 13:30-15:00 год. (Viber 050-978-23-33, WhatsApp, Messenger) Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Viber 050-978-23-33, Messenger. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або телефонувати.
Сторінка курсу	https://filos.lnu.edu.ua/academics/bachelor/spetsialnist-psykhohiia-053
Інформація про курс	В програмі курсу «Клінічні аспекти сексології» з урахуванням соціокультурного підходу та сучасної біопсихосоціальної концепції здоров'я взагалі і сексуального здоров'я зокрема, розглянуто біологічні, психологічні основи сексуальності, психофізіологію сексуальних проявів, сексуальних стосунків та їх розлади. Сексуальні розлади розглянуто із урахуванням концептуального підходу МКХ-10. Розглядаються захворювання, які передаються статевим шляхом, види сексуального насильства, інцест та напрямки психологічної роботи із постраждалими. Висвітлюються питання розладів пренатальної статевої диференціації, хромосомні аномалії, пов'язані зі статевими хромосомами, розлади психосексуального розвитку, статевої ідентифікації, розлади статевої поведінки (статеві аберації, парафілії), статеві розлади. Студенти ознайомляться із методами сексологічного дослідження чоловіків, жінок та подружніх пар. Розглянуто питання сексуальної дисгармонії подружньої пари та особливості психологічного консультування таких пар. Розкриваються особливості психологічної роботи психолога чи клінічного психолога з особами та парами із сексуальними розладами.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Клінічні аспекти сексології» є вибірковою дисципліною з спеціальності «Психологія» для освітньої програми <u>бакалавра</u> , яка викладається в <u>7-8</u> семестрі в обсязі <u>6</u> кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Мета курсу “Клінічні аспекти сексології” – формування у студентів базових знань і понять про виникнення і функціонування сексуальності, про протікання, профілактику розладів, пов’язаних із сексуальною сферою. Завдання спецкурсу “Клінічні аспекти сексології” полягає у досягненні таких цілей: 1) ознайомити студентів із психологічними проблемами, які

	<p>супроводжують порушення сексуальних стосунків, етіологією і патогенезом, класифікацією сексуальних порушень;</p> <p>2) навчити студентів диференціювати вищевказані порушення;</p> <p>3) сформувати розуміння суті дезадаптації, розладів, порушень парних стосунків, потреб постраждалого від сексуальних розладів, психологічного контексту появи і наслідків статевих порушень;</p> <p>4) ознайомити студентів із напрямками психологічної роботи з людьми із порушеннями сексуальної сфери, основами психопрофілактики і психогігієни порушень.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Закалик Г.М.</i> Психологічна та кримінологічна сексологія. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. – 348 с. 2. <i>Кожина Г.М.</i> Робочий зошит для самостійної роботи студентів медичного факультету з курсу «Основи сексології та сексопатології»/ упоряд. Г.М. Кожина, Н.В.Георгієвська, І.В.Лещина, В.Є.Кришталь.–Харків:ХНМУ, 2018. – 85 с. 3. Сексопатологія (сексологія): підручник (ВНЗ IV р. а.) / Є.В. Кришталь, Б.М. Ворнік., 2014. – Харків: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 544 с. 4. <i>Саричев Я.В., Устенко Р.Л., Сонник Є.Г.</i> Сексуальні девіації. Судова сексологія (для студентів вищих медичних навчальних закладів), Полтава, 2018. – 144 с. 5. <i>Чуприков А.П., Цуприк Б.М.</i> Нормальна та кримінальна сексологія. Підручник., - Київ : ДП «Видавничий дім «Персонал». - 2011. – 252 с. 6. <i>Акімова Л. Н.</i> Психологія сексуальності. - Одеса: СМІЛ, 2005. - 198 с. 7. <i>Діденко С.В., Козлова О.</i> Психологія сексуальності. Київ: Альма-матер, 2011. 8. <i>Кон І.С.</i> Вкус заперетного плода. – М., 1997. 9. <i>Келли Гери Ф.</i> Основы современной сексологии. – Санкт-Петербург, 2000. 10. <i>Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р.</i> Основы сексологии. – М., 1998. 11. Сексопатологія: Справочник / Под ред. Г.С. Васильченко. – М., 1990. 12. <i>Гупаловська В.А.</i> Сексуальна агресія : психологічний аспект // Багатовимірність особистості : психологічний ракурс : колективна монографія / [Н. П. Гапон, С. Л. Грабовська, В. А. Гупаловська та ін.] ; за заг. ред.: С. Л. Грабовської, Р. І. Карковської. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – С. 320-344. 13. Шевцов А.Г., Гупаловська В.А. Психосемантичний зміст поняття сексуальності в мовній свідомості дорослих. Психолінгвістика. Psycholinguistics (2020), 27 (1), 310–334. doi: 10.31470/2309-1797-2020-27-1-310-334 Web of Science 14. Hupalovska V., Kocherhina I. Features of sexual nervousness of men and women. Journal of Education Culture and Society. 2020, 2, P. 199-210. DOI: https://doi.org/10.15503/jecs2020.2.199.210 Web of Science <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кочарян Г.С. Современная сексология. - К.: Ника Центр, 2007. - 451с. 2. Бэрн Э. Секс в человеческой любви. – М., 1991. 3. Буртянский Д.Л., Кришталь В.В., Смирнов Г.В. Медицинская сексология. – Саратов, 1990. 4. Ворник Б.М. Расстройства половой идентификации. – Киев, 1998. 5. Имелинский К. Сексология и сексопатология. – М., 1986.

	<p>6. Каган В.Е. Воспитателю о сексологии. – М., 1991.</p> <p>7. Каган В.Е. Психосексуальное воспитание детей и подростков. – Ленингр., 1990.</p> <p>8. Кащенко Е.А. Основы социокультурной сексологии. – М., 2002.</p> <p>10. Кон И.С. Введение в сексологию. – М., 1988.</p> <p>12. Кон И.С. Лунный свет на заре. – М., 1988.</p> <p>13. Кон И.С. Психология ранней юности. – М., 1989.</p> <p>14. Краффт-Эбинг Р. Сексуальные катастрофы. – Минск, 1994.</p> <p>15. Кришталь В.В. Сексуальна гармонія подружньої пари. – К., 1990.</p> <p>17. Лев-Старович З. Секс в культурах мира. – М., 1991.</p> <p>19. Персональный сайт И.С.Кона http://sexology.narod.ru/</p> <p>20. Психосексология: Хрестоматия / Сост. К. В. Сельченко / http://www.myword.ru</p> <p>21. Русский медицинский сервер http://www.rusmedserv.com/psychsex/</p> <p>22. Сайт “Сексология и сексуальное здоровье” http://autoeros.stealth.ru/</p> <p>24. Сексология: Хрестоматия / Под науч. ред. Д.Н. Исаева. – СПб., 2001.</p> <p>25. http://e-library.su/books-on-psychology/</p> <p>26. Bering Jesse. Perv: The Sexual Deviant in All of Us .SA, 2013.28.</p> <p>27. Carroll J. Sexuality Now: Embracing Diversity . 2 edition. — Thomson Wadsworth, 2006. — 745 p.</p> <p>28. Crooks R.L., Baur K. Our Sexuality. Wadsworth Publishing. 2010. — 704 p.</p> <p>29. Hupalovska V. CHAPTER 4. PERSON’S SEXUAL SCRIPTS IN THE CONTEXT OF HOME SEX EDUCATION. PERSONALITY IN SOCIETY: PSYCHOLOGICAL MECHANISMS OF ACTIVITY. Liha-Press. 2020. P. 53-75. DOI: https://doi.org/10.36059/978-966-397-209-1/53-75.</p> <p>30. Hupalovska V.A. Duchowost w seksualnosci czlowieka // Pedagogical and psychological science: development prospects in countries of Europe at the beginning of the third millennium : Collective monograph. Volume 2. Riga : Izdevnieciba “Baltija Publishing”, 2018. – P. 87-103. Режим доступа : http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/25487/1/N_Dyka_V_Mykytenko_PPS_V2_IPPO_UK.pdf</p> <p>31. McAnulty Richard D., Burnette M. Michele. Sex and Sexuality. Praeger Perspectives. 2006. — 982 p.</p>
Тривалість курсу	___180___ год.
Обсяг курсу	У 7 семестрі 24 години аудиторних занять. З них 12 годин лекцій, 12 годин практичних занять та 66 годин самостійної роботи. У 8 семестрі 18 годин аудиторних занять. З них 9 години лекцій, 9 години практичних занять та 72 години самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - етапи формування статі; - етапи формування сексуальності; - стадії психосексуального розвитку; - фізіологічні основи сексуальності та статевої поведінки; - захворювання, які передаються статевим шляхом; - психологічні аспекти Сніду; - визначення, критерії, види сексуальної норми; - розлади пренатальної статевої диференціації;

- хромосомні аномалії, пов'язані зі статевими хромосомами,
- розлади психосексуального розвитку,
- розлади статевої поведінки (статеві аберації, парафілії)
- розлади статевої ідентифікації;
- сексуальні розлади.

уміти:

- ідентифікувати проблеми сексуального характеру;
- надати психологічну допомогу людині залежно від порушення;
- дослідити сексуальну гармонію подружньої пари;
- надати психологічну консультацію подружній парі.

Курс передбачає формування такої *інтегральної компетентності*, як здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

У процесі навчання формуються наступні загальні та фахові компетентності:

Курс формує такі *загальні компетентності*, як:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

У результаті вивчення курсу формуються такі *спеціальні компетентності*:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК12. Здатність до спілкування в діалоговому режимі з науковою спільнотою, фахівцями-практиками та індивідуальними і груповими споживачами фахової психологічної допомоги в певній галузі наукової та/або практичної діяльності.

Програмними результатами навчання є:

	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.</p> <p>ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.</p> <p>ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.</p> <p>ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.</p> <p>ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.</p> <p>ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.</p> <p>ПР12. Скласти та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів тощо, відповідно до вимог замовника.</p> <p>ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.</p> <p>ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.</p> <p>ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p> <p>ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.</p>
Ключові слова	Стать, сексуальність, лібідо, прояви нормальної сексуальності у чоловіків, жінок, зріла сексуальність, сексуальні стосунки, формування статі, види статі у людини, психосексуальний розвиток, статева ідентифікація, індивідуальна еволюція лібідо, гармонія пари, сексуальні розлади, статевий акт, копулятивний цикл, сексотерапія
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, лабораторних робіт та консультації для кращого розуміння тем
Теми	СХЕМА КУРСУ (див. нижче)
Підсумковий контроль, форма	Поточний: модульні тести, оцінка індивідуальних завдань, усне та письмове опитування. Підсумковий: залік в кінці року (комбінований)
Пререквізити	Курс “Клінічні аспекти сексології” спирається на такі навчальні дисципліни як “Сексологія”, “Психологія сексуальності”, “Психіатрія”, “Клінічна психологія”, “Психофізіологія”, “Медична психологія”, “Анатомія й еволюція центральної нервової системи”, “Фізіологія вищої нервової діяльності”, “Вікова психологія”, “Соціальна психологія”.

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу

Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, тьюторство* , навчальні спільноти і т. д.) проектно-орієнтоване навчання, дискусія

Необхідне обладнання

Мультимедійний проектор, комп'ютер.

Застосунки: Microsoft PowerPoint, Microsoft Player, Zoom, Moodle.

Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- практичні/самостійні тощо : 60% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 60
 - індивідуальні дослідні завдання: 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 40
- Підсумкова максимальна кількість балів 100

Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (вирішення кейсів), індивідуальні дослідні завдання: 1) розробка програми психодіагностики сексуальних розладів (опис процедури, підбір методик, психодіагностичне опитування), 2) розробка програми психокорекції сексуальних розладів; 3) розробка програми психопрофілактики сексуальних розладів та порушень.

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Питання до заліку чи екзамену.

1. Сексуальна норма: визначення, критерії, види норми. Відносність норми.
2. Культурний аспект норми.
3. Транскультуральні відмінності у ставленні до сексуальності. Сексуальні символи в традиціях, звичаях, обрядах, фольклорі, літературі, мистецтві.
4. Особливості сексуальних норм різних часів та народів.
5. Сучасні особливості ставлення до сексуальності.
6. Шлюбно-сімейні стосунки: тенденції та прогнози розвитку інституту сім'ї.
7. Вікові особливості нормальних проявів сексуальності.

8. Основні принципи класифікації розладів у сексології. МКХ-10 і МКХ-11, DSM-IV, DSM-V.
9. Розлади складових копулятивного циклу за Г. С. Васильченком.
10. Статева конституція, її функціональне і клінічне значення.
11. Стадії психосексуального розвитку. Клінічні критерії розладів психосексуального розвитку.
12. Сповільнення та пришвидшення психосексуального розвитку. Теоретична та практична оцінка порушення поетапності.
13. Порівняння концепцій психосексуального розвитку З. Фрейда, Е. Еріксона, Г. Васильченка, У. Мастерса.
14. Відхилення у перебігу психосексуального розвитку. Сенситивні періоди.
15. Стадії індивідуальної еволюції лібідо за Г.С. Васильченком.
16. Співвідношення стадій індивідуальної еволюції лібідо із періодами психосексуального розвитку.
17. Основні прояви нормальної сексуальності у чоловіків.
18. Основні прояви нормальної сексуальності у жінок (за Г.С. Васильченком).
19. Особливості індивідуальної еволюції лібідо жінок та чоловіків.
20. Особливості сексуальності жінок та чоловіків.
21. Стереотипи стосовно нормальних проявів і сексуальних можливостей жінок та чоловіків. Гендер та упередження.
22. Обмеження, які накладаються статтю. Ставлення сім'ї та суспільства до ранніх та нестандартних проявів сексуальності.
23. Види любові. Теорії кохання. Цикл романтичного кохання за Р. Стернбергом.
24. Біологічні основи почуття любові у людини.
25. Особливості переживання кохання та проявів інтимності серед жінок і чоловіків.
26. Клінічні критерії «патологічної любові».
27. Захворювання, що передаються статевим шляхом: причини, прояви, лікування.
28. Бактерійні, вірусні, грибові, викликані найпростішими та комахами захворювання.
29. Клінічні особливості перебігу СНІДу.
30. Особливості стійкості до захворювань. Психологічні аспекти захворювань.
31. Безпліддя. Причини та види безпліддя.
32. Допоміжні методи репродукції. Види та особливості.
33. Психологічна допомога клінічного психолога при безплідді, виношуванні вагітності, перед пологами
34. Сурогатне материнство: фізіологічні, психологічні аспекти.
35. Соціально-психологічна та клінічна оцінка проституції.
36. Статеві розлади та розлади сексуальності.
37. Розлади, пов'язані із функціонуванням лібідо.
38. Розлади, пов'язані із сексуальними реакціями. МКХ-10. МКХ-11.
39. Розлади сексуальної переваги.
40. Психологічні та поведінкові розлади, пов'язані з статевим (психосексуальним) розвитком та статевою орієнтацією.
41. Розлади статевої ідентифікації (транссексуалізм, трансвестизм).
42. Розлади скерованості сексуального потягу: гомосексуальність і бісексуальність.
43. Розлади пренатальної статевої диференціації: види, причини, зовнішні прояви.
44. Синдроми Кляйнфельтера, Тернера-Шрешевського, синдроми зайвої Х-хромосоми, зайвої(их) У-хромосом, синдром ламкої Х-хромосоми.
45. Синдром Домініканської республіки, псевдогермафродитизм, гермафродитизм.
46. Сексуальна агресія: причини і прояви.
47. Види сексуальної агресії.
48. Згвалтування – крайній прояв сексуальної агресії. Типи згвалтувань.
49. Психологічні типи гвалтівників. Можливості психологічної корекції гвалтівників.

50. Сексуальні домагання і примушування.
51. Психологічна робота із жертвами сексуальної агресії.
52. Інцест. Причини і наслідки інцесту. Види інцесту.
53. Проблеми виявлення інцесту. Психологічна корекція наслідків інцесту.
54. Педофілія. Чотирифакторна модель пояснення педофілії.
55. Психологічний портрет педофіла. Психологічні типи педофілів. Можливості психокорекції педофілії.
56. Наслідки сексуального розбещення для жертв. Психологічна робота із жертвами.
57. Визначення сексуальних девіацій, парафілій. Сексуальні аберації. Критерії діагностики.
58. Вітчизняне та американське трактування парафілій. Причини парафілій. Можливості корекції парафілій.
59. Розлади сексуальної переваги: фетишизм, ексгібіціонізм, вуайеризм, педофілія, садомазохізм.
60. Психологічні та поведінкові розлади, пов'язані з статевим (психосексуальним) розвитком та статевою орієнтацією.
61. Сексуальна самостимуляція: визначення, види. Історія ставлення до мастурбації.
63. Сексуальне здоров'я та сексуальні розлади. Сучасні підходи до розуміння сексуальних розладів.
64. Сексуальна орієнтація. Психологічні аспекти патогенезу сексуальних розладів. Етіологія сексуальних розладів.
65. Сексуальні розлади, не зумовлені органічними ураженнями чи хворобами (відсутність інтересу; відсутність задоволення; відсутність фізіологічних реакцій, необхідних для ефективної сексуальної взаємодії; неможливість контролювати чи пережити оргазм).
66. Сексуальна дисфункція. Передчасна еякуляція, еректильна дисфункція, аноргазмія, анеякуляція, ретроградна еякуляція, вагінізм, диспареунія, сексуальна аверсія, фригідність.
67. Структурний аналіз сексуальних розладів.
68. Особливості та загальні принципи терапії сексуальних розладів. Індивідуальної та подружньої терапії сексуальних розладів.
69. П'ять шлюбних факторів за Г.С. Васильченком. Сімейно-сексуальні дисгамії.
70. Сімейна психотерапія в реабілітації сексуальних розладів.
71. Сучасні концепції сексуальної терапії. Види сексотерапії.
72. Методики У. Мастерса, В. Джонсон, Х. Каплан, поведінкові та психодинамічні підходи.
73. Психологічне дослідження при визначенні стратегії та тактики терапії.
74. Еротичні прийоми психотерапії сексуальних розладів.
75. Роль психодинаміки в терапії сексуальних розладів.
76. Неврологічні захворювання та сексуальність.
77. Вплив ендокринних захворювань на сексуальність.
78. Хвороби серцево-судинної системи та сексуальність.
79. Вплив соматичних захворювань на сексуальність.
80. Онкологічні захворювання і сексуальність.
81. Психічні розлади і сексуальність.
82. Вплив алкоголю на прояви сексуальності.
83. Наркотики та сексуальність.

Опитування

Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу «Клінічні аспекти сексології»

Тиж. дата /	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
-------------	--------------------------	------------------	------------------------------------	---------------	------------------

год.-		(заняття)*			
7 СЕМЕСТР					
Тиж. 1 / 2.09 /2 год. Тиж. 2 / 10.09 /2 год.	Класифікація сексуальних розладів. МКХ-10, МКХ-11, DSM-IV, DSM-V. Основні тенденції змін. Поняття диспареунії, парафілій, трансгендеру.	лекція практичне заняття, дискусія,	1. Кожина Г.М. Робочий зошит для самостійної роботи студентів медичного факультету з курсу «Основи сексології та сексопатології»/ упоряд. Г.М. Кожина, Н.В.Георгієвська, І.В.Лещина, В.Є.Кришталь.– Харків:ХНМУ, 2018 . – 85 с. 2. Сексопатологія (сексологія): підручник (ВНЗ IV р. а.) / Є.В. Кришталь, Б.М. Ворнік., 2014 . – Харків: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 544 с. 3. Акімова Л. Н. Психологія сексуальності. - Одеса: СМІЛ, 2005. - 198 с. 4. Діденко С.В., Козлова О. Психологія сексуальності. Київ: Альма-матер, 2011 5. Келли Гери Ф.. Основи сучасної сексології. – Санкт-Петербур., 2000. 6. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основи сексології. – М., 1998.	підготовка до семінарського заняття, опрацювання рекомендованих статей / 1 год.	<i>Згідно з розкладом</i> 3
Тиж. 3/ 16.09 /2 год. Тиж. 4/ 24.09 /2 год.	Особливості сексуальності при акцентуаціях, розладах особистості, ендогенних психозах (МДП, шизофренії), епілепсії	лекція практичне заняття, дискусія,	1. Кожина Г.М. Робочий зошит для самостійної роботи студентів медичного факультету з курсу «Основи сексології та сексопатології»/ упоряд. Г.М. Кожина, Н.В.Георгієвська, І.В.Лещина, В.Є.Кришталь.– Харків:ХНМУ, 2018 . – 85 с. 2. Сексопатологія (сексологія): підручник (ВНЗ IV р. а.) / Є.В. Кришталь, Б.М. Ворнік., 2014 . – Харків: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 544 с. 3. Акімова Л. Н. Психологія сексуальності. - Одеса: СМІЛ, 2005. - 198 с. 4. Діденко С.В., Козлова О. Психологія сексуальності. Київ: Альма-матер, 2011 5. Келли Гери Ф.. Основи сучасної сексології. – Санкт-Петербур., 2000. 6. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основи сексології. – М., 1998. 8. Сайт “Сексологія і сексуальне здоров’я” http://autoeros.stealth.ru/	підготовка до семінарського заняття, опрацювання рекомендованих статей / 1 год.	<i>Згідно з розкладом</i> 3
Тиж. 5/ 30.09 /2	Особливості сексуальності при	лекція	1. Сексопатологія (сексологія): підручник (ВНЗ IV р. а.) / Є.В.	ІНДЗ № 1,	<i>Згідно з</i> 3

<p>год.</p> <p>Тиж. 6/ 08.10 /2 год.</p>	<p>розладах розумового розвитку, ендокринних захворюваннях.</p>	<p>практичне заняття, дискусія,</p>	<p>Кришталь, Б.М. Ворнік., 2014. – Харків: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 544 с. 2. Имелинский К. Сексология и сексopatология. – М., 1986. 3. Келли Гери Ф.. Основы современной сексологии. – Санкт-Петер., 2000. 4. Лев-Старович З. Секс в культурах мира. – М., 1991. 5. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексологии. – М., 1998. 6. Персональный сайт И.С.Кона http://sexology.narod.ru/ 7. Русский медицинский сервер http://www.rusmedserv.com/psychsex/ 8. Сайт “Сексология и сексуальное здоровье” http://autoeros.stealth.ru/</p>	<p>підготовка до семінарського заняття,</p>	<p><i>розкладом</i></p>
<p>Тиж. 7/ 14.10 /2 год.</p> <p>Тиж. 8/ 22.10 /2 год.</p>	<p>Сексуально-сімейні дисгамії. Шлюбні фактори і їх значення. Розлади пренатальної статевої диференціації</p>	<p>лекція</p> <p>практичне заняття, дискусія,</p>	<p>1. Сексopatология (сексология): підручник (ВНЗ IV р. а.) / Є.В. Кришталь, Б.М. Ворнік., 2014. – Харків: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 544 с. 2. Имелинский К. Сексология и сексopatология. – М., 1986. 3. Келли Гери Ф.. Основы современной сексологии. – Санкт-Петер., 2000. 4. Лев-Старович З. Секс в культурах мира. – М., 1991. 5. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексологии. – М., 1998. 6. Персональный сайт И.С.Кона http://sexology.narod.ru/ 7. Русский медицинский сервер http://www.rusmedserv.com/psychsex/ 8. Сайт “Сексология и сексуальное здоровье” http://autoeros.stealth.ru/</p>	<p>підготовка до семінарського заняття</p>	<p><i>Згідно з розкладом</i></p>
<p>Тиж. 9/ 28.10 /2 год.</p> <p>Тиж. 10/ 05.11 /2 год.</p>	<p>Сексуальна норма і патологія. Види норми. Аспекти норми. Статева конституція. Векторна шкала статевої конституції чоловіка та жінки. Мазохізм. Види та причини мазохізму</p>	<p>лекція</p> <p>практичне заняття, дискусія,</p>	<p>1. Сексopatология (сексология): підручник (ВНЗ IV р. а.) / Є.В. Кришталь, Б.М. Ворнік., 2014. – Харків: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 544 с. 2. Имелинский К. Сексология и сексopatология. – М., 1986. 3. Келли Гери Ф.. Основы современной сексологии. – Санкт-Петер., 2000. 4. Лев-Старович З. Секс в культурах мира. – М., 1991. 5. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексологии. –</p>	<p>підготовка до семінарського заняття</p>	<p><i>Згідно з розкладом</i></p>

			<p>М., 1998.</p> <p>6. Персональный сайт И.С.Кона http://sexology.narod.ru/</p> <p>7. Русский медицинский сервер http://www.rusmedserv.com/psychsex/</p> <p>8. Сайт “Сексология и сексуальное здоровье” http://autoeros.stealth.ru/</p>		
<p>Тиж. 11/ 11.11 /2 год.</p> <p>Тиж. 12/ 19.11 /2 год.</p>	<p>Гомосексуальність : історія та сучасність, причини та наслідки. Сучасні теорії гомосексуальності. Квір-концепція, трансгендерний підхід.</p>	<p>лекція</p> <p>практичне заняття, дискусія,</p>	<p>1. Сексопатологія (сексологія): підручник (ВНЗ IV р. а.) / Є.В. Кришталь, Б.М. Ворнік., 2014. – Харків: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 544 с.</p> <p>2. Келли Гери Ф.. Основы современной сексологии. – Санкт-Петер., 2000.</p> <p>3. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексологии. – М., 1998.</p> <p>4. Персональный сайт И.С.Кона http://sexology.narod.ru/</p> <p>6. Русский медицинский сервер http://www.rusmedserv.com/psychsex/</p> <p>7. Сайт “Сексология и сексуальное здоровье” http://autoeros.stealth.ru/</p>	<p>підготовка до семінарського заняття</p>	<p><i>Згідно з розкладом</i></p>
8 СЕМЕСТР					
<p>Тиж.1/ 09.02 /2 год.</p> <p>Тиж.2/ 10.02 /2 год.</p>	<p>Сексуальне здоров'я та сексуальні розлади. Сексуальні розлади у чоловіків та жінок: причини, лікування. Сексуальна дисфункція..</p>	<p>лекція,</p> <p>практичне заняття, дискусія,</p>	<p>1. Здравомыслова Е., Темкина А. Анализ нарратива: возможности реконструкции сексуальной идентичности // В поисках сексуальности: Сборник статей / Под ред. Е. Здравомысловой и А. Темкиной. – СПб.: Изд-во Д. Буланин. 2002. – С. 549-558.</p> <p>2. <i>Имелинский К.</i> Сексология и сексопатология. – М., 1986.</p> <p>3. <i>Каган В.Е.</i> Воспитателю о сексологии. – М., 1991.</p> <p>4. <i>Каган В.Е.</i> Психосексуальное воспитание детей и подростков. – Ленингр., 1990.</p> <p>5. <i>Кащенко Е.А.</i> Основы социокультурной сексологии. – М., 2002.</p> <p>6. <i>Келли Гери Ф.</i> Основы современной сексологии. – Санкт-Петербург, 2000.</p>	<p>підготовка до семінарського заняття</p>	<p><i>Згідно з розкладом</i></p>
<p>Тиж.3/ 16.02 /2 год.</p> <p>Тиж.4/ 17.02 /2 год.</p>	<p>Види сексотерапії. Сексуальна терапія за Мастерсом і Джонсон. Сексотерапія за Х.Каплан.</p>	<p>лекція,</p> <p>практичне заняття,, дискусія,</p>	<p>1. <i>Берг-Крос Л.</i> Терапия супружеских пар. – М., 2004.</p> <p>2. <i>Кон И.С.</i> Введение в сексологию. – М., 1988.</p> <p>3. <i>Кон И.С.</i> Вкус запретного плода. – М., 1997.</p> <p>4. <i>Кон И.С.</i> Психология ранней юности. – М., 1989.</p>	<p>підготовка до семінарського заняття</p>	<p><i>Згідно з розкладом</i></p>

			<p>5. <i>Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р.</i> Основы сексологии. – М., 1998.</p> <p>6. Сексопатология: Справочник / Под ред. Г.С. Васильченко. – М., 1990.</p> <p>7. <i>Фрейд З.</i> Три очерка по теории сексуальности // Психология бессознательного: Сб. произведений / Сост. М.Г. Ярошевский. – М.: Просвещение, 1989. – 448 с.</p>		
<p>Тиж.5/ 23.02 /2 год.</p> <p>Тиж.6/ 24.02 /2 год.</p>	<p>Сексуальна агресія. Домагання, примушування, звалтування: клінічні аспекти проблеми</p> <p>Клінічні аспекти парафілій та інцесту</p>	<p>лекція,</p> <p>практичне заняття,, дискусія,</p>	<p>1. Буртянский Д.Л., Кришталь В.В., Смирнов Г.В. Медицинская сексология. – Саратов, 1990.</p> <p>2. Ворник Б.М. Расстройства половой идентификации. – Киев, 1998.</p> <p>3. Кащенко Е.А. Основы социокультурной сексологии. – М., 2002.</p> <p>4. Келли Гери Ф. Основы современной сексологии. – Санкт-Петербург, 2000.</p> <p>5. Кон И.С. Вкус запретного плода. – М., 1997.</p> <p>6. Кон И.С. Лунный свет на заре. – М., 1988.</p> <p>7. Краффт-Эбинг Р. Сексуальные катастрофы. – Минск, 1994.</p> <p>8. Лев-Старович З. Секс в культурах мира. – М., 1991.</p> <p>9. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексологии. – М., 1998.</p>	<p>підготовка до семінарського заняття</p>	<p><i>Згідно з розкладом</i></p>
<p>Тиж.7/ 02.03 /2 год.</p> <p>Тиж 8 / 03.03 /2 год.</p>	<p>Захворювання, які передаються статевим шляхом (ЗПСШ)</p> <p>Сексуальність і репродукція. Протизаплідні методи. Протизачаткові засоби : психологічні аспекти підбору та використання. Переривання вагітності: види і наслідки.</p>	<p>лекція,</p> <p>практичне заняття,, дискусія,</p>	<p>1. Келли Гери Ф. Основы современной сексологии. – Санкт-Петербург, 2000.</p> <p>2. Кон И.С. Вкус запретного плода. – М., 1997.</p> <p>3. Кон И.С. Лунный свет на заре. – М., 1988.</p> <p>4. Краффт-Эбинг Р. Сексуальные катастрофы. – Минск, 1994.</p> <p>5. Лев-Старович З. Секс в культурах мира. – М., 1991.</p> <p>6. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексологии. – М., 1998.</p>	<p>підготовка до семінарського заняття</p>	<p><i>Згідно з розкладом</i></p>
<p>Тиж.9/ 09.03 /2 год.</p> <p>Тиж.10/ 10.03 /2 год.</p>	<p>Безпліддя. Види та причини безпліддя. Допоміжні методи репродукції. Психологічні аспекти безпліддя та ЕКЗ.</p>	<p>лекція,</p> <p>практичне заняття,, дискусія,</p>	<p>1. <i>Бэрн Э.</i> Секс в человеческой любви. – М., 1991.</p> <p>2. Здравомыслова Е., Темкина А. Анализ нарратива: возможности реконструкции сексуальной идентичности // В поисках сексуальности: Сборник статей / Под ред. Е. Здравомысловой и А. Темкиной. – СПб.: Изд-во Д. Буланин. 2002. – С. 549-558.</p> <p>3. <i>Каган В.Е.</i> Воспитателю о сексологии. – М., 1991.</p>	<p>підготовка до семінарського заняття</p>	<p><i>Згідно з розкладом</i></p>

			<p>4. <i>Каган В.Е.</i> Психосексуальное воспитание детей и подростков. – Ленингр., 1990.</p> <p>5. <i>Кащенко Е.А.</i> Основы социокультурной сексологии. – М., 2002.</p>		
--	--	--	--	--	--